

İL EĞİTİM HİZMETLERİ MERKEZİ FAALİYETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ*

Tugay ARAT**

ÖZET

Bu çalışma İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüğü' nün yapısını, işleyişini ve hizmetlerini incelemektedir. Bu inceleme sırasında ölçme araçlarından yararlanılmıştır. İl Eğitim Hizmetleri Merkezi personeline ve okul idarecilerine yönelik anketlerle mevcut durum tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu, ülke çapında tesadüfen seçilmiş on il ve Konya ilinde tesadüfen seçilmiş yirmialtı okul arasında yapılmıştır.

Ölçme araçları ile elde edilen bulgular şöyle sıralanabilir: İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüğü' nün hizmetleri, merkez personeli ve okul idarecileri tarafından çok önemli görülmüş, ancak bu hizmetlerin yerine getirilme düzeyleri düşük çıkmıştır. Bu durum merkezlerin yeniden yapılandırılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler

Medya merkezi, Eğitim hizmetleri merkezi, Merkez standartları

ABSTRACT

This paper studies the structure, the process and the services of Managership of Center of Province Educations. In this study the measurement tools have been used. It has been tried to determine the existing status with the help of questionnaires which are subject to school administrators and the staff of The Center of Province Education Services.

The findings which have been gathered by the measurement tools are as follows: According to center staff and school administrators, the services of Managership of Center of Province Educations are so important but the level of achieving these services is very low. In this condition, there is a need to reorganize these centers.

Keywords

Media Center, School Library Media Center, School Library Media Center Standards.

* Bu çalışma S.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü'nde Mart 2004 tarihinde kabul edilen "İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi" adlı Yüksek Lisans Tezinin özetidir.

** S.Ü. Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Okutmanı

1.GİRİŞ

Toplumda üretken bir birey olmaya hazırlamak için, okullar öğrencilere ihtiyaç duyacakları bilgi ve becerileri verirler. Günümüzde sadece elektronik ve bilgisayar teknolojisinde değil, aynı zamanda uygulama ve ürettikleri bilgiyi kullanmada da yetenekli bireylere olan ihtiyaç artmaktadır. Artık bilgiyi bulan, toplayan, sunan, eleştiren ve hatta yaratan öğrenciler yetiştirilmesi gerekmektedir. Okul öncesinden itibaren, olguların ve biçimlerin ezberlenerek öğrenilmesi üzerine kurulu olan alışkanlık yerini daha özgür, daha etkileşimli bir öğrenme yöntemine bırakmaktadır.

Teknoloji, eğitim ve toplum arasında çok yakın ilişki vardır. Teknoloji toplumu değiştirdiğiçe, eğitimden beklentiler de bunu takip eder.

Bireyin davranışlarında istendik değişiklikler meydana getirme süreci (Ertürk 1997) olarak tanımlanan eğitimin, teknolojiadaki gelişmelerle birlikte araç gereçlerin kullanımı ile daha nitelikli hale geleceği muhakkaktır

Eğitim alanında kullanılan araç-gereçlerin üretildiği, tamir ve bakımının yapıldığı, okullara dağıtımının yapıldığı ve öğretmenlerin hizmetine sunulduğu yerler İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleridir. Bu bakımdan merkezin önemini daha iyi anlamak için eğitimde araç gereçler kullanmanın önemi iyi bilinmelidir.

Eğitim araç - gereçleri, öğretmen ve öğrenciler için dersi ve konuyu zevkli hale getirecek, öğretme öğrenme sürecini tekdüzelikten kurtaracak ders materyalleridir. "Öğretme - öğrenme sürecinde araçlar genellikle öğretimi desteklemek amacıyla kullanılırlar. İyi tasarlanmış eğitim araç gereçleri öğretim sürecini zenginleştirir, öğrenmeyi artırır" (Yalın 1997).

Eğitim araç - gereçlerinin öğretme - öğrenme sürecinde yararları şunlardır;

1. Zamandan ve sözden ekonomi sağlarlar,
2. Belli bir fikrin gözönünde canlandırılmasına yararlar,
3. Karmaşık fikirleri basite indirgeyerek açıklarlar,
4. İşlemleri basitleştirirler,
5. Fikir işlem ve süreçlerin sırasını gösterirler,
6. Öğretimi canlı ve açık hale getirirler,
7. Öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini arttırırlar,

8. Öğrenme arzusu yaratırlar,
9. Öğrenilecek konu üzerinde pratik yapma imkanı sağlarlar,
10. Öğretimi zenginleştirirler,
11. Güvenli ve kolay gözlem yapma imkanı sağlarlar,
12. Farklı zamanlarda farklı sınıflardaki bütün öğrencilerin aynı öğretim içeriğini almalarını sağlarlar.
13. Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olurlar,
14. Tekrar tekrar kullanılabilirler,
15. İçeriği basitleştirerek anlaşılmasını sağlarlar. Öğrencilere çok karmaşık gelen konular, uygun hazırlanmış araç gereçlerle daha kolay ve daha etkili sunulabilir.
16. Soyut şeyleri somutlaştırabilirler.
17. Öğrencinin ilgi ve dikkatini hedef davranışlara çekerek onun derse katılmasını sağlayabilir, yaparak ve yaşayarak öğrenmesine neden olabilirler (Küçükahmet 1994).

Etkili bir öğrenme için öğrencinin bütün duyu organlarına hitap edilmesi gerekmektedir. Araştırmalar göstermektedir ki öğrenmeye katılan duyu organlarının sayısı ne kadar fazlaysa öğrenme o kadar iyi ve unutmama o kadar az olur.

Araç gereç kullanımı öğretmenler açısından iki yönlü incelenebilir. Birincisi öğretmenlerin eğitim araç gereçlerini etkili, amacına uygun ve doğru şekilde kullanmasıdır. Öğretmenlerin doğru ve amaca uygun araç-gereç kullanımı ile eğitim sürecinin zenginleşeceği ve öğrencilerin derse katılımının artacağı muhakkaktır. Öğretmenlerin eğitim araç - gereçlerini etkili bir şekilde kullanmaları ise onların bu araçlar hakkında yeterli bilgiye sahip olmalarına bağlıdır.

“Öğretmenin eğitim teknolojisi yönünden en önemli görevlerinden biri öğrencilerine öğreteceği konuyla ilgili hedef davranışları kazandıracak yaşantıları sağlamaktır. Bunun için her hedef davranışa göre önceden hazırlanmış olduğu eğitim durumlarını gerekli araç ve yöntemleri kullanarak gerçekleştirmesi gerekir. Bu işin en önemli yönü öğretmenin öğrencilerinin özelliklerine, dersin hedeflerine ve konusuna uygun eğitim araç ve yöntemleri sağlayabilmesidir. Öğretmen eğitim teknolojisi alanında ne kadar iyi yetişmiş olursa eğitim durumları için araç seçmede ve onları sağlayabilmede o kadar başarılı olur” (Çilenti 1988).

İkincisi öğretmenlerin eğitim araç gereçlerini seçmesidir. Öğretim araç - gereçlerinin seçimini etkileyen birçok faktör vardır. Bunlar; öğretim hedefleri, öğretim yöntemi, öğrenci özellikleri, araçların özellikleri, öğretim ortamı, gereçlerin tasarım özellikleri, öğretmenlerin tutumları ve becerileri, araçların bulunup bulunmadığıdır.

Yapılan bir çok çalışma öğretimde, değişik öğretme yöntem ve teknikleri ile araç gereçlerin ve bilgisayar destekli eğitimin kullanılmasının olumlu yönde etkileri olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak bu noktada ortaya çıkan güçlük ise okullarda yeterli araç-gereçlerin bulunmayışı olarak görülmektedir. Son yıllarda Milli Eğitim sistemimizde, eğitim ortamlarının çağdaşlaştırılmasına, yeni eğitim araç gereç ve eğitim teknolojisi imkanlarının okullarda kullanımına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalarda İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüklerine büyük işler düşmektedir. Tezimizde İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüklerinin işleyişi, hizmetleri ve bu hizmetlerin okulların ihtiyaçlarını ne oranda karşıladığı incelenecektir.

1.1. Problem Cümlesi

Günümüzde çağdaş bir eğitimin, toplumun bütün bireylerine verilebilmesi için geleneksel öğretim yöntemleri yerine farklı, öğrenciyi aktif kılan yöntemlere yer verilmesi gereklidir.

Bu bakımdan etkili bir öğrenmenin sağlanabilmesi için araç gereçlerin seçimi ve İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüklerinin eğitim teknolojileri bakımından katkıları dikkate alınmalıdır.

İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri; eğitim alanında kullanılan araç-gereçlerin üretildiği tamir ve bakımının yapıldığı ve öğretmenlerin hizmetine sunulduğu yerler olarak tanımlanabilir. Bu merkezlerin amacı, eğitim teknolojisinin bilimsel veri metotlarından yararlanmak, eğitim kurumlarının program ve yönetmeliklerine uygun olarak her çeşit eğitim aracıyla, eğitim ve öğretimi desteklemek, verimliliği artırmak ve eğitimde kaliteyi yükseltmeye yardımcı olmaktır. Bu merkezlerde eğitim teknolojisi araçları, kütüphane, laboratuvar, atölye, resim büroları vb. bölümler yer almaktadır. İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri; öğretim araçları merkezleri veya kaynak merkezleri olarak da isimlendirilmektedirler. Tezde amacımız İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüklerinin işleyişi, verilen hizmetlerin önemi ve bu hizmetlerin okulların ihtiyaçlarını ne oranda karşıladığını incelemektir.

1.1.2. Alt problemler

-İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri çalışanları, okulların donanım ile ilgili hizmetlerini ne kadar önemli görmektedirler ve ne kadar yerine getirebilmektedirler?

-İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri çalışanları, üretim ve tamir ile ilgili hizmetlerini ne kadar önemli görmektedirler ve ne kadar yerine getirebilmektedirler?

-İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri çalışanları, iletişim sistemleri ile ilgili hizmetlerini ne kadar önemli görmektedirler ve ne kadar yerine getirebilmektedirler?

-İl Eğitim Merkezi Müdürlükleri çalışanları, iletişim sistemleri ile ilgili hizmetlerini ne kadar önemli görmektedirler ve ne kadar yerine getirebilmektedirler?

-İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri çalışanları, ölçme değerlendirme ve açık/uzaktan öğretim ile ilgili hizmetlerini ne kadar önemli görmektedirler ve ne kadar yerine getirebilmektedirler?

-İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri çalışanları, eğitimin niteliğini artırma ile ilgili hizmetlerini ne kadar önemli görmektedirler ve ne kadar yerine getirebilmektedirler?

-Okul idarecileri İl Eğitim Hizmetleri Merkezinin donanım ile ilgili hizmetlerini ne kadar önemli görmektedirler ve ne kadar faydalanmaktadırlar?

-Okul idarecileri İl Eğitim Hizmetleri Merkezinin eğitimin niteliğini artırma ile ilgili hizmetlerini ne kadar önemli görmektedirler ve ne kadar faydalanmaktadırlar?

-Okul idarecileri İl Eğitim Hizmetleri Merkezinin araç gereçlerin tanıtımı ve seçimi ile ilgili hizmetlerini ne kadar önemli görmektedirler ve ne kadar faydalanmaktadırlar?

1.3. Araştırmanın Önemi

Teknolojik gelişimin çok hızlı bir şekilde yaşandığı günümüzde eğitimin önemi her geçen gün artmaktadır. Bireylerin içinde bulunduğumuz bilgi çağında, kazandığı bilgi ve becerileri uygulayabilme, karar verebilme, sorumluluk alabilme, iletişim kurabilme yeterliliklerini geliştirmeleri gerekli görülmektedir.

Yapılan bir çok çalışma öğretimde, değişik öğretme yöntem ve teknikleri ile araç gereçlerin ve bilgisayarlar destekli eğitimin kullanılmasının olumlu yönde etkileri olduğunu ortaya koymaktadır (Sulak 2002).

Ancak bu noktada ortaya çıkan güçlük ise okullarda yeterli araç-gereçlerin bulunmayışı olarak görülmektedir.

Öğretmenlerin bu sorunları gidermede yararlanabilecekleri bir kurum olan İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüklerinin bu açıdan sorumluluğu çok önemlidir.

1.4. Sayılıtlar

Araştırma sırasında aşağıda belirtilen sayılıtlar geçerli olarak kabul edilmiştir.

1-Anket formunun geçerliliğinin sağlanmasında uzman kanısı yeterlidir.

2-Anket formuna okul idarecileri ve İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüğü çalışanları tarafından verilen cevaplar samimidir.

1.5. Sınırlılıklar

1-İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri için ülkemizden tesadüfi olarak on il seçilmiş, diğer iller araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.

2-Okul idarecileri için Konya ilindeki 246 okuldan 26' sı seçilmiş diğer okullar araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.

3-Veri toplama aracı olarak sadece anket formu kullanılmıştır.

2. İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri

2.1. İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüğünün Tarihçesi

Türkiye' de 1926 bütçe kanunu ile Mektep Hıfzısıhha Dairesi, İnşaat Dairesi, Milli Talim ve Terbiye Dairesi ile birlikte Mektep Levazım ve Âlât-ı Dersiyeye Dairesi kurulmuştur (Ergün 1981).

Mektep Levazım ve Âlât-ı Dersiyeye Dairesine bağlı olarak eğitim araçları merkezinin öncüsü sayılabilecek Mektep Müzesi 1926 yılında açılmıştır. Bu müzenin görevi iç ve dış piyasadan alınacak veya yaptırılacak ders araçlarını bir yerde toplayarak yurt çapındaki okullara göndermek, öğretmenlere bu araç gereçleri kullanma kursları düzenlemek ve bu konuda kılavuz kitaplar hazırlamaktır. Kurum sadece bir defa dışarıdan biyoloji, fizik, kimya ve matematik araçları ithal ederek büyük liselere vermiştir. Ancak yaşanan mali sorunlar ve okul sayısının hızla artması sebebiyle kapanmıştır (Gürol 1997).

Maarif Matbaası, 1927 yılında basılı eğitim araçlarının ülke çapında yaygınlaştırılması amacıyla kurulmuştur. Bu matbaa halen faaliyetini sürdürmektedir.

1950' li yıllarda dünyadaki gelişmelere paralel olarak ülkemizde de eğitimde araç gereç kullanımının önemi artmaya başlamıştı.

Ülkemizde ilk olarak filmle öğretim konusunda 14 pilot ilde 15 Ekim 1951 gün ve 07271 sayılı Bakanlık onayı ile "Öğretici Filmler Merkezi" kurulmuştur. 1954-1960 yıllarında Ankara Teknik Yüksek Öğretmen Okulunda deneme niteliğinde fizik kimya araçlarının çoğaltılmasına geçilmiş, 1951 yılında öğretici filmler merkezi, 1961 yılında "Ders Aletleri Yapım Onarım Merkezi" oluşturulmuştur. Öğretici Filmler Merkezi daha sonra değişikliklerle 1968 yılında Film - Radyo - Televizyon İle Eğitim Merkezi haline getirilmiştir. Bu kurum 1963 yılında Eğitim Araçları Merkezi Başkanlığı adını almıştır.

12.03.1983 tarihinde adı İl Eğitim Araçları ve Donatım Merkezi (Akşam Sanat Okulu) Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir. 1991-1992 yıllarında bünyesinde, Açık Öğretim Lisesi kurulmuştur.

2000-2001 yılında adı tekrar değişerek Eğitim Teknolojileri Araçları ve Hizmetiçi Eğitim Merkez (ASO) Müdürlüğü olmuştur.

5 Nisan 2002 tarihinde ise kurumun adı Eğitim Hizmetleri (ASO) Müdürlüğü olarak son halini almıştır.

İl Eğitim Hizmetleri Merkezi, yerel hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla kurulmuştur. Merkez, Milli Eğitim Bakanlığı' na bağlı her derece ve türdeki eğitim kurumları ile diğer kurum ve kuruluşların eğitim teknolojisinin gereği olan laboratuvar ve her tür donatım malzemesine olan ihtiyaçlarının tespiti, temini, üretimi, dağıtımı ve satışı amacıyla çalışmaktadır.

2.2. İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüklerinin Yapısı ve Faaliyetleri

Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüklerinin yapısı ve faaliyetleri aşağıdaki şekilde açıklanacaktır.

Eğitim sistemimizin temel hedeflerinden biri de eğitim teknolojilerinin uygulanması ve planlı bir şekilde yaygınlaştırılmasıdır. Bu amaçla kurulan İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri eğitim araçları ile donatım malzemelerinin sağlanmasını, üretilmesini, geliştirilmesini, dağıtılmasını, kullanılmasını, yönetim bilgi sistemlerinin geliştirilerek yürütülmesini ve yerel hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlar. Ayrıca açık/uzaktan öğretim hizmetleriyle merkezi ve yerel sınav hizmetlerinin yürütülmesi ana görevlerindedir.

İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüğü, her şeyden önce görev alanı içerisindeki eğitim kurumlarının ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlar. Burada objektiflik önemli bir unsurdur. Çünkü teknolojinin eğitim kurumlarında etkili kullanımı, verimliliğin, etkinliğin ve kalitenin artırılmasını sağlar. Bu sadece araç gereç temini ile olmaz, yetişmiş personele de ihtiyaç vardır. Merkez, bir yandan personele bilim ve teknolojinin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazandırarak kurumsal etkinliğin artırılmasına katkıda bulunurken, diğer yandan personelin hizmetiçi eğitim yoluyla yetiştirilmesine imkan tanır. Ülkemiz şartlarında örgün eğitim sistemi dışında kalmış bireylerin Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda eksik kalan öğrenimlerini tamamlamalarına yerel düzeyde fırsat verir. Tüm bunların yerine getirilmesinde kamu ve özel kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yapar.

2.2.1. Yapısı

İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri, her ilde, İl Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı olarak kurulur. Bünyelerinde bulunan bakım, onarım, üretim, araç çoğaltma gibi atölye çalışmaları satın alma ve hizmet alma vermé özellikleri nedeniyle akşam sanat okulu statüsündedir.

2.2.1.1. Bölümler ve görevleri

İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri, müdür yardımcılarının sorumluluğuna verilmiş olan beş bölümden oluşur. Bunlar Araştırma ve Geliştirme Bölümü, Eğitim Hizmetleri Bölümü, Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Bölümü, Bilgi Teknolojileri ve Eğitim Araçları Bölümü, İdari İşler Bölümüdür.

2.2.1.1.1. Araştırma ve Geliştirme Bölümü

Araştırma ve Geliştirme Bölümünün temel görevi, öğretim materyallerinin geliştirilmesiyle eğitim dokümanlarının hazırlanması veya hazırlanmasıdır. Bu sebeple üniversiteler ve diğer kurumlar ile iş birliği yapar. Amaç, eğitim niteliğinin artırılması olduğundan bilimsel araştırmaları izler, sonuçlarından yararlanılmasını sağlar. Personelin ve çevrenin eğitim ihtiyaçlarını, bilimsel araştırma yöntemleri ile belirler ve bu doğrultuda ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği imkanları geliştirir. Yine, bilgi teknolojisi ve eğitim araçlarından eğitim kurumlarının etkin yararlanmasını sağlamak için yetenek ve beceri düzeylerini tespit ederek bu yönde alınması gereken önlemleri belirler.

2.2.1.1.2. Eğitim Hizmetleri Bölümü

Eğitim Hizmetleri Bölümünün temel görevi açık öğretime ilişkin eğitim ve öğrenci işleri Bunun yanında eğitim araçlarının hazırlanması,

çoğaltılması, satışı, kiralanması ödünç verilmesi işlemlerini yürütür. İhtiyaç duyulan alanlara yönelik yıllık hizmetiçi eğitim planları hazırlar ve bu konuda uygun eğitim programları geliştirir. Bu amaçla da başta üniversiteler olmak üzere diğer kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yapar. İstemeleri durumunda diğer kamu kurumları ile özel kuruluşlara da hizmet verir.

2.2.1.1.3. Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Bölümü

Ölçme-Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Bölümünün temel görevi, hizmet sunulan alanlardaki başarı ve performansı ölçmek amacıyla sınavlar yapmak ve değerlendirmektir. Bu sınavlar; merkezden planlanan sınavlar, her derece ve türdeki eğitim kurumlarında kayıtlı öğrencilere yönelik yerel bazda sınavlar, eğitim merkezince yürütülen hizmetiçi eğitime ilişkin sınavlar, hizmetiçi eğitim etkinliklerinde görevlendirilen eğitim görevlilerine yönelik sınavlar ve personelin iş başarımlarının tespitine yönelik sınavlar olarak sıralanabilir.

2.2.1.1.4. Bilgi Teknolojileri ve Eğitim Araçları Bölümü

Bilgi teknolojileri ve Eğitim Araçları bölümünün görevleri, genel olarak bilgi sistemlerinin doğru ve kesintisiz işleminin sağlanması ile eğitim aracı ihtiyaçlarının belirlenmesi ve karşılanması şeklinde ikiye ayrılabilir. Buna göre ilk grupta bütün yönetim bilgi sistemleri işletim sistemleri, veri tabanı yönetim sistemleri, bilgi ve belge yönetim sistemleri ve yazılımlarıyla diğer sistem yazılımlarını işlevsel halde bulundurmak; donanım ayarları, yazılımların kurulum ve ayarları ile ilgili konularda karşılaşılabilecek sorunları ilgili birimlerle kurulacak iş birliği sonucunda çözmek ve uç kullanıcıların, bilgisayar ve çevre birimlerini belirlenen amaçlara uygun olarak kullanmalarını sağlamak; kişisel ve sunumcu bilgisayarlar üzerine gerekli yerlerden izin almaksızın herhangi bir yazılım kurulmasını ve donanım eklenmesini önlemek; MEBNET ile kurum içi yerel ağ üzerinden yapılan iletişimi izlemek; iletişim platformunda meydana gelecek iletişim kesintilerinde, iletişimin yeniden sağlanabilmesi için ilgili birim, kurum veya firmalardan destek almak; eğitim kurumlarındaki bilgisayar ve iletişim sistemlerinin kesintisiz işletimde kalması için gerekli önlemleri almak görevleri sayılabilir. Yine eğitimde bilgi ve iletişim teknolojilerinin uygulanmasına yönelik olarak Bakanlıkça yürütülen projelerin gerçekleştirilmesini sağlamak üzere sorumluluk alanları ile ilgili planları hazırlayıp, sunmak da bu bölümün görevlerindedir. İkinci grup görevleri ise; eğitim kurumlarını, eğitim teknoloji ve müfredat programlarının öngördüğü eğitim araçlarıyla desteklemek, eğitim kurumlarının donanımının zamanında ve ekonomik bir şekilde yapılmasına yardımcı olmak, eğitim aracı ihtiyaç-

larının belirlenmesi ve karşılanması bakımından eğitim kurumlarıyla iş birliği yapmak, bu kurumların eğitim aracı ve donatım malzemesi isteklerini değerlendirmek, ihtiyaçları belirlemek ve durumu İl Milli Eğitim Müdürlüğü aracılığıyla Bakanlığa bildirmek, Bakanlıkça gönderilen eğitim araçlarıyla donatım malzemelerinin zamanında ve usulüne uygun olarak eğitim kurumlarına ulaştırılmasını sağlamak, eğitim kurumlarının mevcut eğitim araçları durumunu kayıt altına almak ve izlemek şeklinde sıralanabilir.

2.2.2. Faaliyetleri

Eğitim hizmetleri merkezi faaliyetleri dört ana grupta toplanabilir: Eğitim araçlarına ilişkin faaliyetler, açık/uzaktan öğretime ilişkin faaliyetler, hizmetiçi eğitime ilişkin faaliyetler ve ölçme değerlendirme faaliyetleri.

3. Materyal Ve Metot

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu bölümde araştırmanın amaçları doğrultusunda takip edilen yöntem ayrıntılarıyla açıklanmıştır. Araştırma modeli, evren ve örneklemin özellikleri, ölçme araçlarının niteliği, ölçme araçlarının geçerlilik ve güvenilirliği, ölçme araçlarının uygulanması ve değerlendirilmesi hakkında bilgiler verilmektedir.

3.2. Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modeli ile yapılmıştır. Eğitim hizmetleri merkezi müdürlüklerinin faaliyetleri ve eğitim hizmetleri merkezi müdürlüklerinin hizmetlerinden faydalanan okullardan anket yoluyla bilgi toplanarak betimlenmeye çalışılmıştır.

3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüğü çalışanları ile yöneticiler oluşturmaktadır, Araştırma örneklemi olarak İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri için tesadüfi yolla onbir il seçilmiştir. Bunlar; Ankara, Konya, Bartın, Iğdır, Trabzon, Denizli, İstanbul, Kayseri, Aksaray, Karaman, Uşak' dır. Ankara İl Eğitim Hizmetleri Müdürlüğü personeli anketi cevaplandırmamıştır. İkinci örneklem grubu ise Konya ile merkez ilçeler olan Meram, Selçuklu ve Karatay' dan tesadüfi yolla seçilen okullar ve bu okullarda görev yapan yöneticiler oluşturmaktadır. Meram ilçesinde 53 ilköğretim okulu, 14 lise; Selçuklu ilçesinde 65 ilköğretim okulu, 30 lise ve Karatay ilçesinde 71 ilköğretim okulu, 13 lise olmak üzere Konya merkezde toplam 246 okul bulunmaktadır. Okul sayıları

Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü istatistik bürosundan alınmıştır. Bu okullarda 26 yöneticiye anket çalışması yapılmıştır. Anketi 26 idareci de cevaplandırmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen anket uygulanarak elde edilen veriler üzerinde istatistiki işlemler yapılmıştır.

3.4. Kullanılan Araçlar ve Geçerlilik

Tezde örneklem olarak seçilen İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüğü personeli ve okul idarecilerinin, merkezin verdiği hizmetlerin önemi ve yerine getirilme düzeyi hakkındaki görüşlerinin toplanması amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen anketler kullanılmıştır.

Birinci anket, İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüğü personelinin merkezin verdiği hizmetlerin önemine ve yerine getirilme düzeylerini saptamak için görüşlerini içermektedir.

İkinci anket de okul idarecilerinin, merkezin verdiği hizmetlerin, önemine ve yerine getirilme düzeylerini saptamak için görüşlerini içermektedir.

Her iki ankette de anketi cevaplayanlardan, her maddenin önem derecesi ile ilgili değerlendirmelerini beş dereceli bir ölçekte (çok, oldukça, kısmen, çok, az, hiç) belirtmeleri istenmiştir. Her maddenin yerine getirilme derecesi ilgili değerlendirmeleri de beş dereceli bir ölçekte (tamamen, çoğunlukla, orta düzeyde, kısmen, hiç) belirtmeleri istenmiştir. Her iki anketin son maddesinde, merkez personeline ve okul idarecilerine, hizmetlerin hangi kurum tarafından verilmesi ile ilgili görüşlerini almayı amaçlamış ve katılanlardan 4 seçenekten uygun olanını seçmeleri yada 5. seçenek olan diğer ile görüşlerinin yazılması istenmiştir. Ayrıca konuyla ilgili, varsa diğer görüşler sorulmuştur.

Araştırmacı tarafından hazırlanan anketler kullanılmadan önce kapsam geçerliliğinin belirlenebilmesi amacıyla uzman görüşüne sunulmuştur. Daha sonra geliştirilen anketler çoğaltılmış seçilen okul ve merkezlerde uygulanmıştır. Analiz için SPSS adlı program kullanılmıştır.

4. Tartışma

Öğrencilerin ilgisini çekecek görsel, işitsel araç gereçleri kullanmak ve öğrencilerin yaparak, yaşayarak öğrenmesini sağlamak eğitim kalitesini ve öğrenci başarısını artırmaktadır. Artık araç gereçlerin eğitimde kullanımı bir zorunluluktur.

Ülkemizde eğitim için ders araçlarını sağlayacak merkezlerin kurulması Cumhuriyetin ilk yıllarına dayanır. Günümüzde bu hizmet her ilde bulunan İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri tarafından verilmekte-

dir, İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri buldukları ilde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her derece ve türdeki okulların eğitim teknolojisinin gereği olan laboratuvar ve her tür donatım malzemesine olan ihtiyaçlarının tespiti, temini, üretimi, dağıtımı ve satışı amacıyla çalışmaktadır.

Bugünkü duruma bakıldığında merkezlerin açık - uzaktan öğretim faaliyetleri dışındaki hizmetlerini yeterli derecede yerine getiremedikleri görülmektedir.

Merkezlerin hizmetleri yerine getirememe sebepleri çeşitlidir. Nitelikli personel eksikliği bu sebeplerin başında gelmektedir. Personele branşları doğrultusunda hizmetiçi eğitim verilmesi gereklidir. Fakat bu yapılmamaktadır, teknolojiyi takip edemeyen, kendini yenilemeyen personelden öğretmenlere rehberlik etmesi beklenmektedir. Araç gereç eksikliği olan okulların yanı sıra mevcut araçlarından verimli şekilde yararlanamayan okullar da vardır. Bu durum okullara yönelik hizmetiçi eğitimin de yeterince yapılmadığını göstermektedir.

Ağ sistemleri, interneti, sunumcu bilgisayarını hatta kişisel bilgisayar olmayan personelden eğitim kurumlarındaki bilgisayar ve iletişim sistemlerini kesintisiz işletimde kalması için gerekli önlemleri alması beklenemez.

Merkezler, eğitimin niteliğini artırmak konusunda diğer kurum ve üniversitelerle işbirliği sağlayamamaktadırlar.

İl eğitim hizmetleri merkezi müdürlükleri bir an önce hizmetlerini etkin bir şekilde yerine getirebilecek tarzda yeniden yapılandırılmalıdır.

Araç gereç sağlama hizmetlerinin ABD' de nasıl işlediğine bakacak olursak ülkemizden farklı bir uygulama görürüz. Bu uygulama bir tarihsel süreç sonunda oluşmuştur. 20. yüzyılın başlarında, eğitim müzesi adı verilen kuruluşlar, şehirlerin okul sistemlerinin bir parçası olup öğretmenlerin araç gereç ihtiyaçlarını sağlamak amacıyla örgütlenmişlerdir. O günkü teknolojik imkanların elverdiği her çeşit araç gereci bulduran bu müzeler öğretmenlere mevcut araç gereçlerin bir kataloğunu dağıttıktan sonra onların haftalık isteklerini almaktaydı (Çilenti 1988).

Başlangıçta eğitim müzesi olarak kurulan bu merkezler, zamanla eyalet okul sistemi içinde bir eğitim araçları merkezine dönüştü. Daha sonra okulların sayısı arttıkça bu merkezlerin birer modeli okulların içinde "School Library Media Center" adı altında kurulmaya başlandı. Böylece her derslikte, her an öğretmenin eli altında bulunması gereken araçların kolayca sağlanabilmesi olanağı doğdu.

Her eyalet, kendi bölgesinde bulunan okullardaki medya merkezleri için standartlar oluşturmuştur. EK-A' da Kaliforniya School Library

Media Center için belirlenmiş standartlar gösterilmiştir. ABD' de araç gereçleri sağlayan merkezi bir kurum yoktur, her okul belirlenen bu standartlar çerçevesinde kendi bütçesinden ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

Ülkemizde araç gereçlerin okullarda bulunma standartları bakımından ABD' deki School Library Media Center' a benzeyen Müfredat Laboratuvar Okulları bulunmaktadır. İlk ve orta öğretimde kaliteyi artırmak amacıyla Bakanlık tarafından proje (MEGP) kapsamında kurulan bu okullar eğitim materyalleri ile donatılmıştır. MLO' lar yeni eğitim öğretim ve yönetim yaklaşımlarının sistem geneline yaygınlaştırılmadan önce deneneceği ve teknolojik gelişmelerin eğitime yansıtılacağı okullardır. Proje kapsamında olması sebebiyle öğrenci ve öğretmen için eğitim öğretim etkinliklerinde gerek duyulan her türlü araç gerecin özellikleri, sayısı ve bulundurulacakları ortamlar standart hale getirilmiştir, bu standartlar EK B' de gösterilmiştir. Böylece derste verilecek hedef davranışları kazandırmak için gerekli araç gereç öğretmenin eli altında bulundurulmuş olacaktır.

5. SONUÇ

Bireyde kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı ve istendik davranış değişikliği meydana getirme süreci olarak tanımlanan eğitimde, eğitim teknolojisi kavramı önemli yer tutmaktadır. Çünkü eğitimin nitelikli hale getirilmesi eğitim teknolojisi ile mümkün olmaktadır.

Eğitim teknolojisi, öğrenme sürecinde her öğrencinin bireysel nitelikleri; göz önünde bulundurularak öğretmenin doğrudan karışmasına gerek kalmadan öğrencinin kendi kendine öğrenmesine imkan veren bir öğrenme süreci şeklinde tanımlanmaktadır. Bunun için de eğitim araç gereçlerine ve bunların en verimli ve etkili bir biçimde organize edilmesine ihtiyaç vardır.

Ülkemizde bu amaçla İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri kurulmuştur. Bu merkezler eğitim alanında kullanılan araç gereçlerin üretildiği, tamir ve bakımının yapıldığı ve öğretmenlerin hizmetine sunulduğu, her ilde bulunan kurumlardır. Tarihi, Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar dayanır. O yıllarda Mektep Levazım ve Âlât-ı Dersiye Dairesi adı altında başlayan süreç bugün İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüğü olarak sürmektedir.

İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüğü, 05.04.2002 tarih ve 24717 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Hizmetleri Merkezi Yönetmeliği çerçevesinde faaliyet göstermektedir. Bu yönetmeliğe göre merkez, eğitim araçlarıyla donatım malzemelerinin sağlanmasını, üretilmesini, gelişt-

rilmesini, dağıtılmasını, kullanılmasını, yönetim bilgi sisteminin geliştirilerek yürütülmesini ve yerel hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlar. Ayrıca açık/uzaktan öğretim hizmetleriyle merkezi ve yerel sınav hizmetlerini yürütür.

İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüğü, her şeyden önce görev alanı içerisindeki eğitim kurumlarının ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlar. Burada objektiflik önemli bir unsurdur. Çünkü teknolojinin eğitim kurumlarında etkili kullanımı, verimliliğin, etkinliğin ve kalitenin artırılmasını sağlar. Bu sadece araç gereç temini ile olmaz, yetişmiş personele de ihtiyaç vardır. Merkez, bir yandan personele bilim ve teknolojinin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazandırarak kurumsal etkinliğin artırılmasına katkıda bulunurken, diğer yandan personelin hizmetiçi eğitim yoluyla yetiştirilmesine imkan tanır. Ülkemiz şartlarında örgün eğitim sistemi dışında kalmış bireylerin Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda eksik kalan öğrenimlerini tamamlamalarına yerel düzeyde fırsat verir. Tüm bunların yerine getirilmesi için kamu ve özel kurum ve kuruluşlar ile iş birliği yapar.

İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri, her ilde İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı olarak kurulur ve beş bölümden oluşur. Bunlar Araştırma ve Geliştirme Bölümü, Eğitim Hizmetleri Bölümü, Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Bölümü, Bilgi Teknolojileri ve Eğitim Araçları Bölümü, İdari İşler Bölümüdür.

Araştırma ve Geliştirme Bölümünün görevi, öğretim materyallerinin geliştirilmesiyle eğitim dokümanlarının hazırlanması veya hazırlanmamasıdır.

Eğitim Hizmetleri Bölümünün görevleri, açık/uzaktan eğitime ilişkin eğitim ve öğrenci işleridir.

Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Bölümünün görevleri, hizmet sunulan alanlardaki başarı ve performansı ölçmek amacıyla sınavlar yapmak ve değerlendirmektir.

Bilgi teknolojileri ve eğitim araçları bölümünün görevleri bilgi sistemlerinin doğru ve kesintisiz işleminin sağlanması ile eğitim aracı ihtiyaçlarının belirlenmesi ve karşılanmasıdır.

İdari işler bölümünün görevi ise eğitim merkezinin idari ve mali işleri ile eğitim kurumlarındaki her türlü makine, bilgisayar, eğitim aracı ve donatım malzemelerinin bakım ve onarımları ile ilgili işlemleri yürütmektir.

Araç gereç kullanımının eğitime katkısı büyüktür. Eğitim araç gereçleri, öğretmen ve öğrenciler için dersi ve konuyu zevkli hale getirecek,

öğretme öğrenme sürecini tek düzelikten kurtaracak ders materyalleridir. Eğitimde etkili, yerinde ve amacına uygun kullanılan eğitim araç gereçleri eğitimin niteliğini ve öğrenci başarısını artırmaktadır. Bu bağlamda araç gereçlerin; konu alanına, öğrencilerin özelliklerine ve kazandırılmak istenen davranışa uygun olarak seçilmesi ve öğretmenler tarafından iyi kullanılması önem taşımaktadır. Çünkü eğitimde sadece sözlü ve yazılı sembollerle yapılan iletişim sık sık kesilmelere, yanlış yorumlamalara, ilginin çabuk kaybolmasına ve hayal kurmaya sebep olmaktadır. Etkili bir öğrenme için öğrencinin bütün duyu organlarına hitap edilmesi gerekmektedir.

Ülkemizde, eğitimde araç gereç kullanımını giderek artırmakla birlikte devlet bunu bir politika haline getirmiştir. Bu çerçevede Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ülkeleriyle birlikte milli eğitimin hedeflerine ulaşmasında belirleyici olan yeniden yapılanma ve reform çalışmaları kapsamında Milli Eğitimi Geliştirme Projesi (MEGP) gerçekleştirilmiştir. MEGP' nin ilk amacı ilk ve orta öğretimde kaliteyi artırmaktır. Bunun için seçilen 208 okul, Müfredat Laboratuvar Okulu (MLO) adı altında eğitim materyalleri ile donatılmıştır.

MLO, geliştirilen öğretim programlarının, yeni öğretim ve yönetim yaklaşımlarının sistem geneline yaygınlaştırılmadan önce deneneceği ve teknolojik gelişmelerin eğitime yansıtılacağı okullardır. Bu okullar pilot uygulama çalışmalarından elde edecekleri deneyimler ile sistem genelindeki diğer okullara liderlik yapacaklardır. MLO' ları, öğrenci merkezli okulu ve okul merkezli sistemi esas alır. Eğitimde kaliteyi sağlayarak öğrenci başarısını arttırmayı amaçlar.

Araç gereç sağlama hizmetlerinin ABD' de nasıl işlediğine bakacak olursak bir tarihsel süreç içerisinde oluştuğunu görürüz.

19. yüzyılın sonlarına doğru ABD' deki müzeler, buldukları şehirlerdeki okullarla ilişki kurmuşlar ve öğrencilerin öğretmenleriyle birlikte müzelere gelip çalışmalarına imkan sağlamışlardır. Daha sonra eğitim müzeleri açılmış, bu kuruluşlar şehirlerin okul sisteminin bir parçası olmuşlardır. Öğretmenlerin araç ihtiyacını sağlamak amacıyla örgütlenmişlerdir.

Başlangıçta eğitim müzesi olarak kurulan bu merkezler, zamanla eyalet okul sistemi içinde bir eğitim araçları merkezine dönüşmüştür. Daha sonra okulların sayısı arttıkça bu merkezlerin birer modeli okulların içinde "School Library Media Center" adı altında kurulmaya başlanmıştır. Böylece her derslikte, her an öğretmenin eli altında bulunması gereken araçların kolayca sağlanabilmesi olanağı doğmuştur.

Her eyalet, kendi bölgesinde bulunan okullardaki medya merkezleri için standartlar oluşturmuştur. Tezde örnek olarak California School Library Media Center için belirlenmiş standartlar incelenmiştir. Buna göre medya merkezindeki personel, kaynaklar ve kullanılacak teknoloji için standartlar belirlenmiştir. Bu standartlar mükemmel, yeterli, riskli ve minimum olmak üzere dört ana seviyede değerlendirilmiştir. Her bir seviyenin standartları ayrı ayrı tespit edilmiştir. ABD' de araç gereçleri sağlayan merkezi bir kurum yoktur, her okul belirlenen bu standartlar çerçevesinde kendi bütçesinden ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

Ülkemizde İl Eğitim Hizmetleri Merkezinin verdiği hizmetlerin verimliliği, etkinliği ve yerine getirilme düzeyini değerlendirmek amacıyla hem İl Eğitim Hizmetleri Merkezi personeline hem de okullara yönelik olarak yapılan anket çalışması göstermiştir ki, bu merkezler ihtiyaçları karşılayamamaktadır. Merkez çalışanları görevleri çok önemli görmüşler ancak yerine getirilme düzeyi yetersiz çıkmıştır. Yine hizmetlerden faydalanan okullar bu görevleri önemli görmüşler ancak görevlerin yerine getirilme düzeyi çok düşük çıkmıştır. ABD' de olduğu gibi okullarda, her an öğretmenin eli altında bulunması gereken araçların kolayca sağlanabilmesi imkanı oluşturulması iyi olacaktır. Ancak ülkemiz şartlarında bu pek mümkün görülmemektedir. Bu yüzden il bazında kurulan İl Eğitim Hizmetleri Müdürlüklerinin ilçelere de kurulması ve hizmetlerin daha etkin hale getirilmesi gerekmektedir.

6. ÖNERİLER

1-Gelişen bilgi ve teknoloji çerçevesinde yönetmelik değişikliğiyle örgütlenme daha işlevsel hale getirilebilir.

2-İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlüğü personelinin sayısı yetersiz bulunmaktadır. Bu personel daha nitelikli olmalı ve ayrıca merkezin faaliyetlerine yönelik eğitim almalıdır. Personel seçiminde mevcut yönetmelikteki kriterler uygulanmalıdır. Böylece verilen hizmet daha nitelikli olacaktır.

3-Merkezler teknolojik gelişmeleri takip edememektedirler. Bu sorun öncelikle üniversitelerin eğitim fakültelerinin ilgili bölümleri ve özel sektörle iş birliği yapılarak aşılabılır. Ancak yapılacak işbirliğini kolay ve cazip hale getirecek düzenlemelere ihtiyaç bulunmaktadır.

4-Merkezlerin il düzeyinde bulunması bürokratik süreci kısaltmıştır. Ancak, günümüz şartlarına göre yine de zaman almaktadır. Bu yüzden merkezler okullarla doğrudan ilişki kurmalı, iş birliği içinde çalışarak onların ihtiyaçlarının tespitinde, karşılanmasında, laboratuvar, araç gereç kullanımı ve yeni cihazlar hakkında bilgi verilmesinde yardımcı olmalıdır.

5-İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri, okullardaki hizmetiçi eğitim görevini tam olarak yerine getirmemektedir. Örneğin Konya' da son yıllarda hiç hizmetiçi eğitim kursu düzenlenmemiştir. Yapılan hizmetiçi eğitim kursları da öğretmenlerin ders bitiminde yapılmaktadır. Öğretmenler yorgun olduğu için kurslar amacına ulaşmamaktadır. Hizmetiçi eğitim kurslarının tatil dönemlerinde ve öğretmeni katılmaya teşvik eden şartlarda yapılması daha verimli olacaktır.

6-Açık uzaktan eğitim faaliyetleri, merkezlerin çok zamanını almakta, diğer faaliyetlerin yerine getirilmesini engellemektedir. Bu sebeple bu faaliyetlerin ayrı bir birim tarafından yapılması hatta İl- İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri içerisinde bir birim tarafından yapılması hem açık-uzaktan öğretimden faydalanan öğrenciler için hem de merkezin asıl görevlerini yapması bakımından daha yerinde olacaktır.

7-İl Eğitim Hizmetleri Merkezi Müdürlükleri için hem kurum olarak hem de faaliyet bakımından standartlar belirlenmelidir. Böylelikle ülke çapında bütün merkezler hem araç gereç hem de personel olarak aynı seviyeye ulaştırılmalıdır. Verilen hizmetler de kişisel ilişkilere değil belirli standartlara kavuşturulmalıdır. School Library Media Center' lardaki gibi araç gereçlerin çeşitleri ve sayıları öğrenci sayısına göre belirlenmelidir.

8-Ülkemizde Müfredat Laboratuvar Okulları için bina, personel ve teknoloji bakımından ayrıntılı standartlar belirlenmiştir. Bu standartların hem merkezlere hem de diğer okullara yaygınlaştırılması eğitimin kalitesini arttıracaktır.

KAYNAKÇA

ALKAN, Cevat

1997 Eğitim Teknolojisi, Anı Yayıncılık, Ankara.

ALKAN, Cevat

1984 Eğitim Teknolojisi: Kavram, Kapsam, Süreç, Ortam, İşgören, Uygulama. Aşama Matbaacılık, Ankara.

CABBAR, G.Sevin

1995 İzmir İli Orta Dereceli Okullarda Eğitim Teknolojisi Uygulamaları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.

California School Library Media Center

www.rlusd.com/upload/files/LS%20CASTANDARDS_DRAFT_3.pdf

ÇAKAL, S. Sami

1994 İlkokullarda Fen Eğitimi Teknolojisi Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.

ÇİLENTİ, Kamuran

1988 Eğitim Teknolojisi ve Öğretim. Ankara. Kadioğlu Matbaası.

DOĞAN, Hıfzı

1997 Eğitimde Program ve Öğretim Tasarımı, Ankara.

ERGÜN, Mustafa

1981 Atatürk Devri Türk Eğitimi II, Ankara.

ERTÜRK, Selahattin

1997 Eğitimde Program Geliştirme. 9. Baskı Ankara Meteksan A.Ş.

FİDAN, Nurettin ve MÜNİRE, Erden

1993 Eğitime Giriş. Ankara.

GÜROL, Mehmet

1997 Teknik Öğretmen ve Adaylarının Eğitim Araçlarından Yararlanmaya İlişkin Görüşleri, Yayınlanmamış Araştırma Raporu, Fırat Üniversitesi, Elazığ.

HAMURCU, Hülya

2000 İlköğretim Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Araç-Gereç Kullanımı Ve Bu Açından İl Eğitim Araçları Merkezi Çalışmalarının Değerlendirilmesi (İzmir Örneği). Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir.

HIZAL, Alişan

1984 Eğitim Teknolojisi Uygulama Yöntemi, Bilgisayarla Kendikendine Öğrenme, A.Ü.E.B.F. Yıllığı, Ankara.

HIZAL, Alişan

1998 Eğitimde Teknolojik Kaynaklara (Araç - Gereç) Karşı Tutum. Eğitim ve Bilim. Sayı 68.

KÜÇÜKAHMET, Leyla

1994 Öğretim İlke ve Yöntemleri. Ankara.

Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitim Hizmetleri Merkezi (ASO) Müdürlükleri Yönetmeliği

(05.04.2002 tarih ve 247/17 sayılı yönetmelik)

Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı Genelgesi

(1995/33, 1997/47, 1997/55, 1997/78 ve 2002/49 sayılı genelgeler)

OĞUZKAN, Ferhan

1993 Eğitim Terimleri Sözlüğü, Emel Matbaacılık 3. Baskı Ankara.

Rıza, Enver, Tahir

1997 Eğitim Teknolojisi Uygulamaları (1), Genişletilmiş ve Geliştirilmiş 4.Baskı, Anadolu Matbaası, İzmir.

SULAK, Süleyman A.

2002 Matematik Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrenci Başarı ve Tutumlarına Etkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.

TANDOĞAN, Mahmut

1993 Bilgisayarlar ve Eğitimde Kullanımları, A. Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 16, Sayı 1 Ankara.

UŞUN, Salih

2000 Dünyada ve Türkiye' de Bilgisayar Destekli Eğitim. PEGEM
Yayıncılık, Ankara.

YALIN H. İbrahim

1996 Gazi Üniversitesinde Eğitim Teknolojisi Merkezi Kurulmasına
İlişkin Araştırma, Ankara.

YALIN, H. İbrahim

1997 Eğitim Teknolojisi Öğretim Tasarımı. Ankara.